

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקנב ♦ שנה יא ♦ אבות ג

שב"ק קרה ♦ מברכים תמוז תשי"ג

דברי אלוקים חיים
מרת רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרת רבינו עט"ר שליט"א

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן, ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל המישיים ומאתיים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם.

והנה הפסוקים האלו בפרשה זו מוקשים מאוד להבין, ומכל מקום כתב רש"י שפרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא, ופירש שמה שאמר הפסוק ויקח קרח הכוונה שלקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעובר על הכוונה חזרה שתירגם אנקלוס ואתפלג כלומר שנחלק קרח משאר העדה להחזיק במחלוקת, ועוד פירש רש"י ויקח קרח שמשך את ראשי הסנהדראות שבישראל בדברים וכמו שנאמר קח את אהרן, וכתוב קחו עמכם דברים.

והקשה האור החיים הק' שהכתוב הזכיר את קרח החולק, ולא כתב מי הוא הנחלק כלומר שעל מי חלק קרח, וגם על דברי התרגום אנקלוס שתירגם את מה שכתוב ויקח, כלומר שאתפליג זה רק תרגום של הכוונה של מילת ויקח, אבל אין זה ממש פירוש הפשוט על "ויקח" ולכן כתב האור החיים הק' שהגם שדבריהם אמת, מכל מקום יש לאלוה' מילין לדייק תבת ויקח על נכון.

וגם כתב להעיר למה יזכיר ה' זכרון הצדיקים כמו יצהר קרח לוי במעשה הזה של קרח שהו מעשה בלתי הגון, ומה צורך יש בדבר ומביא את מאמר חז"ל שיעקב התפלל על עצמו שלא יזכר שמו במעשה הזה, ומשמע שהיה צריך כל הזכר, אלא שהתפלל על עצמו שלא יזכר, וכתב שמתפלא גם על אותם שכן הזכיר הכתוב.

וגם הקשה מה הכוונה באומרו "ודתן ואבירם" שאם הכוונה שגם הם חלקו עצמם היה לו לומר ויקחו קרח וגו' ודתן ואבירם, ואם הכוונה שקרח לקח אותם היה לו לומר ויקח קרח את דתן ואבירם, ועוד הקשה כמה דיוקים בפסוק. ולכן פירש האור החיים הק' שהכתוב בא להודיע היסוד של המחלוקת הזה, שמנין עלה על דעת קרח לחלוק על משה שהוא נביא נאמן וצדקו נבואתו, וקרח חכם גדול היה ואיך עשה כזאת, ולזה בא הכתוב לומר הטעמים שלקח קרח לריב, בראשונה שהוא "בן יצהר" שהוא גדול משני האחים הבאים אחריו ומה שאמר "בן קהת" לומר שהוא המעולה שבבני לוי שהיו נושאים את הקודש הקדשים, וקרח היה מנושאי הארון. ומה שאמר הפסוק "בן לוי" לומר שהוא השבט המעולה מכל ישראל, וגם בענפי קהת הוא במדרגה ראשונה לשני האחים הבאים אחריו שהם חברון ועזיאל, ומה שאמר דתן ואבירם הכוונה בזה שגם אותם לקח קרח, כדי לערער גם מכוחם שהם גדולי שבט ראובן הבכור ליעקב, ובאמצעות זה החשיבו עצמם ולכן "ויקמו לפני משה" פירוש קימה ומעלה להיות בהשוואה עם משה, דהיינו קרח ודתן ואבירם שיהיה כוחם כמשה, ואף שכתוב ואנשים מבני ישראל וגו' ואף שלא באו לגדר הזה להיות קימה לפני משה, מ"מ הם נקהלו להחזיק דברי קרח ועדתו.

ועוד הוסיף האוה"ח הק' להאיר באור התורה וכתב כמה גרגרים מסתרי תורה, ונביא כאן בקיצור מדבריו הק', שיש ענפי הקדושה אשר סידרם השם יתברך וחקק בתורה ביד משה עבדו, וכל המחליף סדר מסדרו, הנה הוא עוקר הענף ההוא ועושה אותו רע, כי יסתלק ממנו כוח המקדש אותו, וגם הענף שנפגם קדושתו יהפך לרעה רח"ל.

המשך בעמ' ב

ויקמו לפני משה (טז, ב)

כתב בתרגום יונתן בן עוזיאל: "ויקמו לפני משה-וקמו בחוצפא". ומפרשים: יש הלכה שהרואה תלמיד חכם או מי שאינו רבו המובהק צריך לעמוד מפניו לכבודו רק לפניו שזה בתוך ד' אמות של החכם, אבל כשרואה את רבו המובהק או את גדול הדור שדינו כרבו המובהק צריך לעמוד מלא עיניו - דהיינו ממרחק שהוא רואה אותו, ואפי' אינו קרוב אליו, קרח ועדתו רצו להראות שמה הוא לא גדול הדור אלא הוא שווה להם, לכן עמדו רק "לפני משה" שזה היה בתוך ד' אמותיו ולא מלא עיניהם.

עוד מפרשים: כשהם ידעו שמה היה צריך להגיע למקום בו הם נמצאים, והם בחוצפתם לא רצו לעמוד לכבודו, אזי הם קמו עוד לפני שמה הגיע למקום כדי שמה יחשוב שהם עומדים מסיבה אחרת ולא לכבודו. ולכן כתוב "ויקמו לפני משה" דהיינו לפני שמה הגיע בכדי שלא יצטרכו לעמוד בפניו.

וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם (במדבר טז, ב).

"מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום" (רש"י). ומקשים מדוע אכן לא עלה בידו לעשות שלום עמם? ומבאר הרה"ק רבי בונים מפרשיסחא זי"ע משום שלא הלך אליהם, אלא שלח לקרא להם שיבואו אליו.

וישלח משה לקרא לדתן ואבירם וגו', - ופרש"י מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. ומקשים - דהרי במסכת סנהדרין (ק"ג) נפקא ליה מדכתיב (להלן כ"ה) ויקם משה וילך אל דתן ואבירם. אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת.

ותירץ מרנא הגאון בעל חתם סופר זצ"ל (ספר "חתם סופר" עה"ת עה"פ ט"ז, י"ב) דהנה לכאורה יקשה, דהא קרא דידן קדים, ועוד - וכי זה בלבד שלא החזיק במחלוקת, והלא אף הלך אליהם בעצמו לפתוח בשלום. אלא אפשר לומר דהאי 'אין מחזיקין במחלוקת', ר"ל, דאין הולכין בתר חזקה במחלוקת, אף על פי שכבר ניסה לעשות שלום ג' פעמים. פעם א' כתוב (שמות ב', י"ד) - אכן נדע הדבר. פעם ב' כתוב (שמות ה', כ"א), ירא ה' עליכם וישפוט. פעם ג' מחזר בפרשתינו בהרחבה ולא עלתה [בידון], עם כל זה בל יעשה את עצמו כמתייאש, וינסה כוחו עוד הפעם, וה' יברך את עמו בשלום עכ"ל"ק.

מובא במשנה אבות איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמיא

ולכאורה צ"ע מדוע הלל ושמיא לא עברו במחלוקתם על איסור "מחזיק במחלוקת". ובביאור הדברים כתב בספר "מאור התורה" על פי דברי בעל השאלות, שמהות איסור מחלוקת בזה שמביאה לידי שנאה. ועל פי זה ביאר, שהאיסור "לעשות" ו"להחזיק" במחלוקת הוא רק כשזה בדרך קטטה, שאז הדבר יכול להביא לידי איסור שנאה [כמבואר בשאלות]. אבל במקום שיש ויכוח ללא שנאה, אלא אדרבה, חיבה ורעות נוהגת ביניהם, בזה אין איסור מחלוקת. וכמו שביאר רבי יונתן אייבשיץ בספרו יערות דבש, שהדרך לדעת אם המחלוקת היא "לשם שמים" היא "אם זולת הדבר שחלקו בו ומתנגדים זה לזה הם אוהבים גמורים בלב ונפש, אות היא שמחלוקתם לשם שמים, אבל אם אויבים הם ונוטרים שנאה זה לזה על ידי המחלוקת, זהו שלא לשם שמים."

והנה כשברא ה' את האדם בוראו בנטע שבו כלולים כל ענפי הקדושה, וכשחטא אדם הראשון נפגם כל הנשמות שהיו תלויים בו, עד שבא אברהם אבינו שבאמצעות העשר נסיונות נתלבן והפסולת יצאה בישמעאל ויצתה נשמת יצחק ונתלבנה בעקידה ונתברר הפסולת בעשיו, ויצתה נשמת יעקב שהיה בלא פסולת כאדם הראשון קודם החטא, נמצא שהאילן הק' הוא יעקב ויצאו ממנו י"ב ענפים, ואחד מהם הוא לוי, ויצא ממנו שלשה ענפים שהם גרשון, קהת, ומררי ומקתה יצא ארבעה ענפים שהם עמרם יצחק חבורן ועזיאל וקרח היה בן יצחק.

והנה קרח בא להחליף ענפי הקדושה ולהיפך הכהונה ממקומה, ואז נפגמו ענפי הקדושה שבשורש נשמתו, והתחיל הפגם מקרח שנפגם ענפו, וגם ענפו של יצחק אבינו נפגם וגם ענף של קהת נהפך לרעה, וגרם עד, שגם שורש הענף הראשון שיצא מיעקב שהוא השורש הראשון של קרח, דהיינו לוי גם כן נפגם, ועשתה השורש שנפגם נקמה בקורח ללוותו לגיהנום.

אבל השורש של יעקב אם נפגם גם כן לא נודע ויש מחלוקת בגמרא אם לקרח יש לו עולם הבא, זה תלוי אם גם שורש יעקב נפגם ונמק, והנה ברש"י כתב שמה שלא הזכיר הפסוק בן יעקב, הוא משום שביקש יעקב רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם, והוא מובא בגמרא (סנהדרין קט) וכתב יצחק החיים הק' שה' עשה נחת רוח ליעקב משום שהתפלל, ולכן יש לקורח חלק לעולם הבא, זה היתה תפילתו של יעקב שלא יגיע משום שהתפלל, ולכן יש לקרח חלק לעולם הבא, זה היתה תפילתו של יעקב שלא יגיע כח החטא עד עיקר השורש שביעקב ולא ינתק חבל הכסף מעיקרו ויש תקוה לאחריתם.

והוא מאמר התנא שם הגמרא שאמר שעליהם אמר הכתוב (שמואל א, ב) מוריד שאול ויעל שנתכוון לומר, שעל עדת קרח הכתוב מדבר, ולזה אמר ויעל פירוש שכבר העלה אותם ה' קודם שהורידם שהרי קדמה תפילת יעקב לירידתם לשאול ומאז נכתבו הם בספר העליה ע"כ.

וכעת נביא לפרש ענין שהזכר ברש"י והיא ממדרש תנחומא (רש"י כתב שפרשה זו יפה נדרשת בו) דאיתא שם שאמר קורח למשה טלית שכולה תכלת מה היא, שיהא פטורה מן ציצית, אמר ליה משה שהיא חייבת בציצית, א"ל קרח אם טלית שכולה תכלת אינה פוטרת עצמה ואיך ארבע חוטין פוטר אותה, ועוד הקשה קרח בית מלא ספרים מהו שתהא פטורה מן המזחה, א"ל משה שהיא חייבת במזחה, א"ל קרח כל התורה כולה אינה פוטרת את הבית ושתי פרשיות שבמזחה כן פוטרת את הבית, ולכן א"ל קרח שדברים האלו לא נצטוו עליהם וכו' הה"ד ויקח קרח ע"כ.

והנה קשה על ענין זה מה הקשה קרח מציצית ומזחה, והרי במצות האלו הטעם פשוט, שהרי מצוות האלו הם לזכור ע"י בהשם יתברך וכדכתיב וראיתם חזרתם את מצות, וכן במזחה בפתח גם כן הוא לזכור על ידה בכל צאתו ובואו בה' וכן במזחה בפתח גם כן הוא לזכור על ידה בכל צאתו ובואו בה' ובאדנותו וביראתו ואהבתו ית"ש, ולפי זה ראוי הוא שיהיו דבר שאין בו שום תשמיש וצורך אחר שאם יהיו לשום צורך אחר אין מינכר שהם לזיכרון, משא"כ כשהן דבר וצורך אחר שאם יהיו לשום צורך אחר אין מינכר שהן לזיכרון, משא"כ כשהן דבר מיוחד רק בשבי זה הזכרון אז מינכר תמיד לכל שהן בשביל הזכרון, ולקרח היה לו להקשות למשה מהרבה חוקים שבתורה שעל פי השכל האנושי הם מוקשים שאין אדם מבין בהם הטעם שבדבר.

ועתה נבוא לתרץ מה שכ' בזה בהקדמה לספר ארך אפיים (מהרה"ג ר' אברהם יעלין זצ"ל מק"ק ווענגראב) אחרי שהביא מה שנודע ומפורסם בספרים הק' ממעלת קרח, שהיה אדם גדול בתורה וחכמה וצדקות ורוה"ק, שהרי היה מנושאי הארון, וחז"ל אמרו עליו שפיקח היה ורק שעינו הטעתו, ובכתבי הארי"זל איתא שס"ת של צדי"ק כתמ"ר יפר"ח הוא קרח, ואם כן קשה מאין בא לו לאדם כזה שיתפס במידות אלו שהם גאוה וכעס ומחלוקת ולעשות פרצה בישראל, אלא שהיה בדעת קרח שחכם גדול כמוהו אין צריך לתלות חוט אחד של תכלת בטלית שכולה תכלת וגם אין צריך לקבוע מזחה אצל הבית שהוא מלא ספרים, שכל ענין הציצית והמזחה הוא אך ורק לזכור על ידן את מצות השם יתברך ויראתו ואהבתו וכמ"ש הרמב"ן בפירושו על התורה, ולכן אין עליו חיוב לעשות זכרון בפרטיות ודי לו שהטלית הוא כולו תכלת שהבית מלא ספרים בכדי שיזכור את מצוות התורה, אבל משה רבינו אמר לו שאף טלית שהוא כולה תכלת חייבת בציצית וכן בית שהוא מלא ספרים חייבת במזחה, כי אע"פ שהוא בעל מוח גדול וחכם ולמדן גדול, מ"מ לא

ירגיש כל כך בזכרונו תמיד ענין זה רק ההכרח לזה לעשות לאות ולסימן דבר פרטי שלא יהיה בו שום צורך אחר, אלא רק יהיה זה מיוחד תמיד לסימן ולזכרון להזכיר ענינים האלו, אבל אצל קרח לא נתקבל אצלו סברא זו כי הוא אמר שאין לו צורך לזה רק שהוא יזכור זה מתוך הכלל, וכן המשיך קרח את הר"ן אנשים שגם הם היו חכמים וגדולים וראשי סנהדראות לזה הסברא, והם גם כן נתעטפו הטליתות שכולן תכלת.

והנה חז"ל אמרו ב' ענינים אלו מתכלת ומזחה, אבל הוא הדין על כל המצות הבאים לחזק את הזכרון, ולעורר הנפש ליראת ה' ולתיקון המידות וכן להתבונן בהבלות העולם הזה ושפלות האדם, וכן לקבוע זמן בכל יום ויום על ישוב הדעת להתבונן על מצבו בעבודת ה' ולעורר עצמו בדברי מוסר ותיקון המידות, והיה דעתו של קרח שאין הוא צריך לזה, מכיון שבגדל חכמתו ועוצם זכרונו על ידי שהוא עוסק בתורה יזכור מזה בכל פרט ופרט, אבל האמת הזה הוא דאי כדעת משה וכמו שקיבל מפי ה' יתברך שאף חכם גדול בהשקפתו על הכלל לא יזכור היטב את הפרט ויש הכרח בעבודה פרטיות, ולכן בשביל זה שקרח עמד על דעתו והוא באמת נכשל בכל זה, שלא תיקן המידות ובה לגאוה וכעס ומחלוקת עם משה רבינו עכ"ל.

ולסיום נביא דברי סיכום בדבר מחלוקת קרח מספר הק' דברי יואל אחרי שהביא את דברי הארי"זל שקרח ראה שברוה"ק האמת שכן יהיה לעתיד שהוא יהיה הכהן הגדול, אלא שאכל קרח פגה שטעה וחשב שיהיה תיקון השלם מיד, ולכן מגיע הכהונה אליו אבל אז בדור המדבר אף שהיו נשמות גדולות דור דעה מכל מקום לפי שנכשלו בחטא העגל ומרגלים, ובמחלוקת של קרח לא היה רוח התורה בשלימות, ועל כן לא זכו שיהיה תיקון השלם מיד ביניהם, זה היתה טעותו של קרח, שלא הגיד שאי אפשר שתהיה הגדולה ועולם התיקון כי אם ע"י שלימות כח התורה, משא"כ לעתיד לבוא אף שכח התורה מתמעט והולך מדור דור, מ"מ גם מעט כוח התורה חשוב אז לפני הקב"ה ויזכו ישראל לגאולה השלימה, ולכן נמצאו שהיו ג' כיתות חלוקות בדבר. מחלוקת זו שהיינו משה רבינו ע"ה והעומדים בשיטתו שהיה שיטתם ברורה וכולו אמת ואף שהשיג משה רבינו ע"ה גם כן שלעתידי יהיה קרח הכהן הגדול, אבל באותה שעה לא היו ישראל ראויים שיהיה התיקון השלם מיד ולכן מגיע הכהונה לאהרן.

והכת השנייה של קרח אף שרצה להשיג האמת, אבל טעה וחשב להקדים הגאולה השלימה ועולם התיקון, ועוד פיתה כת השלישית שהם כת דתן ואבירם שלא רצו רק מחלוקת ולא כווננו ברצונם אפילו נדנדו של אמת, ולכן איתא בגמרא (ב"ב עג) שבלועי קרח אמרו "משה אמת ותורתו אמת" שהאמת הוא עם משה רבינו שצריך להיות כח התורה בשלימות, חולת זה אי אפשר שיהיה עולם התיקון, ובלועי קרח לא אמרו שאנו הם הבדאים מפני שהם מכת הב' של קרח שהוא רק טעה בדמיונו ולא היה בכלל הבדאין, ורק הכת השלישית של דתן ואבירם ועליהם הם אמרו בלשון "והם בדאין" שחברי הכת של דתן ואבירם שהם דיברו דברים שלא היה בהם שום צד אמת, ולכן הם נקראים בדאים דהיינו שקרנים ועולין הדברים שטעותו של קרח היה במה שרצה להקדים את עולם התיקון קודם זמנו נגד רצון ה' ב"ה, וע"כ אמרו במדרש על הפסוק ויקח קרח שלקח מקח רע לעצמו, דדבר זה לעשות פעולות להקדים הגאולה לפני זמנו, הוא מקח רע משום שהוא תלוי ביד הבורא עולם לבדו, ולא נמסר ביד אחר זולתו עכ"ל, ומסיים הרה"ק הדברי יואל זי"ע בברכת הקודש "השם יתברך יעזור שנזכה לברכת ה' עה לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום ונזכה להיות דבוק בדרכי התורה בקדושה ובטהרה, ובמהרה נזכה לראות בישועת כל ישראל ושמתן ובהתרוממות קרן התורה וישראל ובהגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

והנה לנו נשאר להתחזק בעוז בדרכי התורה ויראה ולהתרחק מן המחלוקת בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו ולהתחזק באהבת ישראל ולתקן המידות הרעות שיש לכל אחד ואחד ובדרך שכותב הרמב"ם בהלכות דעות ויש ללמוד בדבריו הק' וכן טוב ללמוד ספר אורחות צדיקים שמוסד על זה איך ליקח את מידות הרעות לעבודת השם ובזכות שנתחזק באלו הדברים נזכה בעז"ה לתקן את המידות הרעות שבנו ולעורר את המידות הטובות שבנו לעבודתו יתברך, עד שנזכה לימות המשיח שבאותו הזמן לא יהיה רעב ומלחמה ולא קנאה ותחרות משום שהטובה תהיה מושפעת הרבה ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ויהי רצון שנזכה לזה בקרוב בימינו מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

כְּפִינִי חַיִּים

ויקח קרח (טז, א)

רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה... כלומר, שלא ראה לנגד עיניו כי אם צד אחד זה גרם לכל המחלוקת. בזה יתבאר גם דברי רש"י בהמשך הדברים (טז, ז) 'וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו' כי פעמיים צ"ד עולים בגימטריא קפ"ח – אותיות פקח, והיינו כי מדרכו של פקח להבין שיש שני צדדים למטבע ויש כאן 'פעמיים צד', ולכן שאלו, 'וקרח שפקח היה' מה ראה לשטות זה – לחשוב כי רק דעתו 'דעה' היא, ומה ראה לחלק את תיבת 'פקח' לחצאין ונשאר רק מנין 'צד' אחד.

(חמדה גנחה בשם הרה"ק מראפשיץ ז"ע)

ויקהלו על משה ועל אהרן (טז, ג)

איתא בשם הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ע, שפירש הפסוק (תהילים קו, טז) 'ויקנאו למשה במחנה לאהרון קדוש ה'", דרכם של כל בעלי המחלוקת שככל אשר תהיה התנהגותו של הצדיק ימצאו תמיד חסרונות וטענות בו, ויקנאו למשה במחנה, על משה רבינו היה להם טענה שהיה יושב כל היום באהלו מחוץ למחנה ועוסק בתורה, ומדוע אין הוא מתערב בעניני הבריות בפנים המחנה, לאהרון קדוש ה', על אהרון שהיה מעורב עם הבריות אוהב שלום ורדף שלום, מצאו בו חסרון דבהיותו קדוש ה' צריך הוא לישב כל היום בביהמ"ד ואל לו להתערב בעניני הכלל, זהו שנרמז כאן ויקהלו על משה ועל אהרן, דזה היה חטאם שמצאו חסרונות אצל המנהיגים.

(שיח יעקב יוסף)

וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירים (טז, יב)

מכאן שאין מחזיקים במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום (רש"י). היינו שאין במחלוקת עניין חזקה, לומר מאחר שניסיתי כמה פעמים להשלים עם יריבי ולא עלתה בידי, חזקה שלא אצליח עוד, אלא מוטל על האדם לנסות כמה וכמה פעמים להשקיט המחלוקת, 'שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום'.

(הרה"ק ר' יצחק מוורקא)

ויקהל עליהם קרח (טז, יט)

מפרש רש"י: "בדברי ליצנות". שיטה זו מחרחרי הריב נוקטים עד היום – בשעה שאין בידם האשמות של ממש כדי לפגוע בשמו הטוב של מתנגדם, הם נלחמים בו על-ידי ליצנות, כשהם מנסים לעשותו ללעג ולקלס.

(דברי שלמה)

וירדו חיים שאלה (טז, ל)

האם היה משה ח"ו אכזר כזה שלא הסתפק במיתה רגילה, אלא עד כדי וירדו חיים שאלה? אלא. להפך, חסד מיוחד הראה משה להם, ההדגשה היא על "וירדו חיים", כי אם היו מתים מיד בלי תשובה היו אבודים לנצח, ובקש משה שירדו חיים שאלה. ובחיים יש להם אפשרות לתשובה. זהו לפי חז"ל (סנהדרין ק"ח), ר' אליעזר אומר, ותכס עליהם הארץ. עליהם הכתוב אומר 'ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל' (שמואל א, ו, ב), שגם לעדת קרח יש חלק לעולם הבא, כי נשאר להם חיות לעשות תשובה.

(כ"ק מרן מהר"י מבעלזא ז"ע)

ובני קורח לא מתו (כו, יא)

ביאר הרה"ק המגיד מטריסק ז"ע הטעם שאומרים 'למנצח לבני קרח מזמור' לפני תקיעת שופר בראש השנה, שכשאנו עומדים בעת התעוררות התשובה קודם התקיעות, לא יהא אחד מבני ישראל שיתייאש ח"ו מתשובה, אלא יזכור את בני קרח שכבר נבלעו באדמה וברגע האחרון הרהרו בתשובה, ומקום נתבצר להם בגיהנום (סנהדרין קי). ומהם ילמד כל איש ישראל, שאף אם הוא כבר בתוך האדמה עדיין בידו לשוב אל קונו ולהתרצות לפניו.

(אור אביגדור)

עוֹבְדוֹת חַיִּים

ויקח קרח... ואון בן פלת (טז, א)

בפרשת קרח אמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מוורקא את דברי תורתו הראשונים ברבים. על דברי המדרש, "חכמות נשים בנתה ביתה" און בן פלת אשתו הצילתו, שאמרה לו מה אתה נכנס למחלוקת, מה נפקא מינה לך, אם משה רבך אתה תלמידו, ואם קרח רבך אתה תלמידו. לכאורה קשה, מה החכמה בזה, הרי זה היה כל הויכוח מי יהיה הרבי. אלא, אמר הרה"ק מוורקא שאון בן פלת טען שמשה רבינו פרוש מהציבור ואינו מעורב בין הבריות, ואילו קרח מעורב בין הבריות, ומנהיג צריך להיות ביחד עם הציבור, לכן מן הראוי, שקרח יהיה המנהיג ולא משה רבינו. וזה מה שהשיבה לו אשתו, כמו שאם משה רבך אתה תלמידו, משום שהוא מתרחק מהציבור, כך אם קרח רבך אתה תלמידו, שגם הוא אם יתרחק מהציבור הוא יתרחק מהציבור כדרך שמנהיג צריך להיות. לאחר דברי תורה אלו, נכנס הרה"ק לחדר, המשיך לחדר הפנימי, ונעל את הדלת. מני אז הסתגר האדמו"ר מוורקא, היה ממעט בדיבור אפילו עם בני חברתו הקרובים אליו ביותר

(בשם הגאון מטשעבי ז"ע"א)

ולא יהיה כקרח וכעדתו (יז, ה)

סיפר הגאון רבי אברהם דוב אוירבך זצ"ל בנו של הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל וחתן הגאון רבי אשר זאב ווערנער, גאב"ד טבריה ת"ו, שבעת שמחת נישואיו הזמינו המחותרים מנות דגים בעבור משתתפי הנישואין כמנהג אותם הימים, אך דא עקא שהתקלקלו הדגים ולא היו ראויים לאכילה ואף ריחם הבאיש ונדף מהם ריח רע למרחוק. תיכף ומיד חמק אבי החתן אל בעל האולם, ואמר לו, הנה נדברתי עם המחותרים לשלם את הוצאות הנישואין מחצה במחצה, אך כעת חששני שיבוא אליך המחותרים בטענות שאינו משלם לך את חלקו על הוצאות הסעודה, כיוון שהגשת לפני המסובים דגים שאינם ראויים למאכל אדם, ותתלקח אש המחלוקת, על כן אבקשך להחריש, ואני אשלים לך אף את חציו. ויהי אך שמע בעל האולם את דבריו החל לשחוק, באמרו, לפני רגעים ספורים עמד מחותרך ואתם דברים ממש יצאו מפיו

ולא יהיה כקורח ועדתו (יז, ה)

רב אחד, מתלמידיו של המהר"ם שיק, התאונן בפניו כי קמו לו בקהילתו מתנגדים בעלי מחלוקת היוורדים לחייו. הרגיעו רבו ואמר: "כלל יהיה בידך; רק על עצי פרי מתרבים תולעים, על עצי סרק אין תולעים. רב הממלא תפקידו כראוי, קמים לו מתנגדים. רב העושה רבנותו קרדום לחפור בה, יושב באפס מעשה

אם כמות כל האדם ימותו אלה וכו' לא ה' שלחני.

מסופר כי פעם נכנס חסיד אחד ושמו ר' בנימין אל הרבי מסוכוטשוב ז"ע, שאל לו הרבי את ר' בנימין אם הי' בטשכנב. והכיר את הרבי הק' מטשכנב והשיב לו הן ושאל אותו אם הוא יודע תורה ממנו. והשיב לו, שאמר כתיב גבי קרח "אם כמות כל האדם ימותו אלה לא ד' שלחני", וקשה מאוד הלא אין דבר שעומד בפני התשובה ואם יעשו תשובה הוא נראה כשקרן ח"ו וגם כל ישראל. ותי' כי הרמב"ם ז"ל אומר אם אדם יעשה תשובה יתהפך לאיש אחר. לכן ניחא כאן כתיב 'ימותו אלה'. אבל אם יעשו תשובה יתהפכו לאיש אחר, ויהי' אחרים, ושיב הרבי זצ"ל את דברי הרב הקדוש מטשכנב מאוד. (שיח שרפי קודש)

קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו (רש"י)

"בילדותו של רבי שלום יוסף מהוסיאטין שאל את מלמדו, כשלמד את הפסוק 'ויקח קרח' (במדבר טז, א) ופירש רש"י: 'וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו?' 'עינו הטעתו':

למה לא כתב רש"י בלשון רבים: עיניו הטעוהו, לשון רבים, שפקח היה ולא סומא מעין אחת. ולא ידע רבו מה להשיב, ואמר להילד ששיב הוא, וענה ואמר, הנה השי"ת ברא את האדם בשתי עינים, בעין אחת יראה גדולת הבורא ב"ה, ובעין אחת יראה שפלות עצמו. אמנם, קרח לא ראה שפלות עצמו, כי ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, לכן דייק רש"י ז"ל בלשון הקדוש, עינו הטעתו,

הליכות חיים

תשובות מרן הגר"ח קיינבסקי זצ"ל

להרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומרבי רחובות מתוך ספרו גם אני אודך

מת מצוה אי דוחה איסור מוקצה

ז שאלה: בגמרא שבת (דף מ"ג ע"ב) איתא, אין מצילין את המת מפני הדליקה. ע"כ. וקשה הרי הוי מת מצוה שדוחה אפילו איסור דאורייתא, ולמה לא ידחה מוקצה שהוי רק מדרבנן?

תשובה: אין דוחה שום איסור, רק טומאת כהנים מגזירת הכתוב, ונדיר שנלמד מכהן, וממונות. [עיין ברכות דף י"ט ע"ב].

ביאור ברש"י פסחים דף מ"ד ע"ב

ח שאלה: ברש"י פסחים (שם) כתב בד"ה תרי ליה שורוה בחלב כל היום שרי כלומר מותר לשרותו בתוכו ואינו עובר עליו אפילו על אכילתו דלא אסרה תורה אלא דרך בישול ואפילו יהיב ביה טעמא ומיהו מדרבנן אסור. עכ"ל.

מהו כוונת רש"י שמדרבנן אסור, האם כוונתו שבאכילה אסור מדרבנן, או שכוונתו שהכבישה אסור מדרבנן?

תשובה: האכילה.

היזק משתיית זוגות לגויים

ט שאלה: בזמן הגמרא היה חשש משתיית זוגות (בפסחים קט: ואילך), האם היה מזיק שתיית הזוגות גם לגויים, או רק לישראל?

תשובה: עיין בבא מציעא פ"ו א'.

[בגמרא שם איתא... איקלע פריסתקא דמלכא להווא אושפיזא דרבה, קריבו תכא קמיה ואשקוהו תרי כסי, ודליוה לתכא מקמיה, הדר פרוצפיה לאחוריה, אמרו ליה מאי נעביד ליה גברא דמלכא הוא, אמר להו קריבו תכא לקמיה ואשקוהו חד כסא ודליוהו לתכא מקמיה ולתסי, וכו'. ע"כ. רואים מכאן שהזיק שתיית זוגות גם לגוי. ולכאורה יש להעיר דאולי היה שליח המלך ישראל, וכדאשכחן ברש"י שבת (דף ק"י ע"א) בד"ה בר קשא, ממונה למלך וישראל היה. עכ"ל. וא"כ אין ראייה שמזיק שתיית הזוגות לגויים? וי"ל שבדרך כלל מסתבר ששליח המלך היה גוי, ובפרט בגמרא בבא מציעא שם נראה שהיה שליח המלך גוי, וכדמוכח לכל מעיין שם, ורק התם בשבת משמע מהמשך הגמרא שם שהיה ישראל (עי"ש היטב), ולכן הוצרך רש"י לומר ישראל היה, ומזה שכתב רש"י רק התם וישראל היה, משמע נמי שבעלמא שליח המלך הוא גוי, ודו"ק].

בושלי חיים

ויקח קורח (טז, א)

במדרש (ב"ר יח) מסופר כי קורח היה ממונה על אוצרותיו של פרעה מלך מצרים ומשם נטל את כל עושרו הרב, ודרשו חז"ל על קורח את הפסוק (ירמיהו יז) "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו ובאחריתו יהיה נבל". ויש להבין מדוע חז"ל אומרים עליו שלא עשה כמשפט, והלא קורח אסף את עשרו מפרעה ומביתו ואם כן מה פשעו ומה חטאתו?

הדבר יואר עפ"י משל: ליהודי אחד היה בית מזיגה שם נהגו כל האיכרים הגויים לסיים את יום עבודתם בכוסית משקה חריף. פעם אחת ביום השוק התאספו ובאו אל בית המזיגה הרבה איכרים וביקשו לשתות. מזג להם בעל הבית י"ש ביד נדיבה, כוסית רדפה כוסית ובקבוק גרר בקבוק, ועד מהרה הפכו הללו לשיכורים. לפתע הבחין בעל הבית בגנב השולח ידו אל צרורותיהם של השיכורים ומבקש לקחת מהם את ממונם. התנפל בעל הבית על הגנב, תפסו בדש בגדו והוציאו מבית המזיגה בכוח.

תמה הגנב: מדוע אתה מתנפל עלי? והרי לא נטלתי ממך דבר. השיב לו בעל בית המזיגה: שוטה שכמותך, אם אתה גונב מהם אתה גם גונב ממני, שהרי אם לא יהיה בכליהם כסף איך ישלמו לי על כל מה ששתו והשתכרו? כן הוא הנמשל: כאשר נטל קורח את ממונו של פרעה, נמצא נוטל בעקיפין את ממונם של ישראל, שהרי הקב"ה הבטיח להם "ואח"כ יצאו ברכוש גדול" ואם כן מה שנטל קורח מפרעה גרע לבני ישראל מביזת מצרים.

(משלי המגיד מדובנא זיע"א)

אשרי מי שגדול בתורה

ברכות ללידידיו עוז העומד לימיניו בכל עת

הרב מאיר סויסה שליט"א

מזכיר ומשב"ק מרן רבינו שליט"א

שזכה לסיים את הש"ס

יה"ר שיעלה מעלה מעלה ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה

קול קראלי – 074-7962278

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'

תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152

ובאימייל: 3118494@gmail.com

מזלא טבא וגדיא יאה

לידידיו עוז העומד לימיניו בכל עת

הרה"צ ברוך הגר שליט"א

רב "קהל יראים" רובע ט' אשדוד

ולאביו כ"ק אדמו"ר משאץ ויזניץ שליט"א

לרגל אירוסי הבת/הנכדה עב"ג בשעתו"צ

יה"ר שירוהו רוב נחת ותענוג ויבנה בית נאמן בישראל

לזכר עולם יהיה צדיק

הגה"ק קלמינוס קלמן זי"ע

בהרה"צ אהרן זצ"ל

בעל מאור ושמש

יא"צ א תמוז

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו

הגה"ק יצחק צבי משה זי"ע

בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט

זכותו יגן עלינו ועכ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

רבי יעיש מרדכי סויסה ז"ל

בן רחל ע"ה

נלב"ע יח סיון תשפב

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרבנית רייזל רוט ע"ה

בת הרב שמואל אהרן זצ"ל

נלב"ע יז טבת תשפג

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח יקותיאל שמואל שמעלקא ז"ל

בן הרה"ח צבי הירש ז"ל

פרקוביץ

נלב"ע טו סיון תשפג

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח משה בצלאל ז"ל

בן הרה"ח ישראל הי"ו

פישימן

נלב"ע יד סיון תשפג

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח מאיר רוטנר ז"ל

בן הרה"צ יעקב בן ציון זצ"ל

נלב"ע יז סיון תשפג

ת. נ. צ. ב. ה.